

Vùng Khang Ba tr c đây bao g m c phía đông hi n nay c a khu t tr Tây T ng

*Công an Trung Qu c tu n tra t i huy n Khang Đ nh thu c châu t tr Cam T , T Xuyên.
Reuters*

Ng i Tây T ng thu c vùng t tr Cam T và A Bá, phía tây nam t nh T Xuyên, n i mà l c l ng an ninh Trung Qu c đang phong t a sau khi đàn áp các cu c bi u tình, không ch là nh ng Ph t t sùng đ o mà còn n i ti ng là nh ng chi n binh có truy n th ng b t khu t, quy t b o v b n s c vùng đ t l ch s c a mình - vùng Khang Ba (còn g i là Kham).

Theo gi i chuyên gia l ch s và quân s , trong nhi u th k qua, vùng Khang Ba b c ng đ ng Tây T ng Lhasa lãnh đ o.

Đ n năm 1965, chính quy n c ng s n Trung Qu c đã l p khu t tr Khang Ba, th nh ng, ng i Tây T ng đây đã th ng xuyên th hi n ý chí đ c l p đ i v i B c Kinh và c Lhasa.

Bà Stéphanie Brigden, giám đ c t ch c Londres Free Tibet, gi i thích v i AFP là “V m t l ch s , đó là m t vùng n i lo n. Nh ng khu v c này luôn t ra t hào v b n s c Tây T ng c a mình”.

T đ u tu n này đ n nay, vào đ p năm m i tính theo âm l ch, t i vùng Khang Ba, c nh sát Trung Qu c đã dùng l u đ n cay và th m chí b n đ n th t đ gi i tán các cu c bi u tình c a ng i Tây T ng. Theo chính quy n B c Kinh, hai ng i đã thi t m ng. Các t ch c phi chính ph cho bi t có ít nh t ba ng i ch t.

Trong vòng ch a đ y m t năm qua, đã có ít nh t 16 v nhà s Tây T ng t thiêu ho c có ý làm vi c này, nh m phần đ i chính sách c a B c Kinh tr n áp t do tín ng ng.

Theo ông Barry Sautman, chuyên gia v Tây T ng, gi ng d y t i đ i h c Khoa h c và Công ngh H ng Kông thì ng i Tây T ng vùng Khang Ba n i ti ng là “Có quy t tâm chi n đ u m nh m h n nh ng c ng đ ng Tây T ng khác...

Đó là nh ng vùng giáp ranh gi a các khu v c ch có ng i Tây T ng sinh s ng, trong khu t tr Tây T ng và các khu v c h u nh ch có ng i Hán, sát v i cao nguyên Tây T ng”. Ông Sautman cho r ng hoàn c nh đ a lý – xã h i này đ n đ n vi c ng i dân ở Khang Ba luôn luôn có t t ng dân t c ch nghĩa m nh m .

Kho ng 1,5 tri u ng i Tây T ng s ng ở A Bá và Cam T , chi m ba ph n t dân s hai khu v c t tr này, trên di n tích 230 000 km vuông, l n b ng n c Anh.

V m t l ch s , vùng Khang Ba tr c đây bao g m c phía đông hi n nay c a khu t tr Tây T ng, cũng nh các khu v c sinh s ng c a ng i Tây T ng ở t nh T Xuyên và các t nh lân c n khác nh Thanh H i, Cam Túc, Vân Nam.

Bà Kate Saunders, phát ngôn viên t ch c International Campaign for Tibet – ICT, có tr s ở Hoa K , nh n đ nh là ng i Tây T ng ở Cam T nă ng đ ng v chính tr h n các c ng đ ng Tây T ng khác.

Trong nh ng năm g n đây, h t ch c “các cu c bi u tình, c u nguy n ho c ph n đ i m t cách đ n l nh m th hi n s trung thành v i Đ c Đà Lai L t Ma và s t c gi n”. M t khác, vi c có r t nhi u tu vi n ở Khang Ba cũng góp ph n làm cho làn sóng bi u tình, b t bình lan r ng và nhanh.

Chuyên gia v Tây T ng, ông Robert Barnett, thu c đ i h c Columbia, New York nh n đ nh, đ t bi u tình l n này là s ti p n i c a làn sóng n i đ y năm 2008 và đã b tr n áp th ng tay.

Vào th i k đó, B c Kinh ch th a nh n có 21 ng i ch t, trong lúc c ng đ ng Tây T ng l u vong nói đ n con s 200 n n nhân.

Theo gi i thích c a ông Barnett, chính quy n Trung Qu c không th m đ n x a đ n nh ng đòi h i c a ng i dân Tây T ng, đ c nêu ra trong kho ng 150 cu c bi u tình.

Đ i v i B c Kinh, đó là nh ng v mạnh đ ng đ c t ch c t bên ngoài ho c do các ph n t b t h o c m đ u.

Chuyên gia này nh n m nh, B c Kinh đã t ch i l ng nghe nh ng lo ng i c a ng i dân v chính sách c a Trung Qu c.